

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, Sive Institutiones & Praxes Tum Vitæ, tum Officii Pastoralis

Musart, Charles

Monachii, 1654

Capvt VI. Cultus Diuinus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41616

nâsset: igitur vitæ redditus, cùm septem diebus pœnitentiam egisset, octauo die, tum scilicet ritè expiatus, iterum viuere desiit. Paucissimi, ô mi Neo-paroche, sic redeunt, pauciores reperias Seueros, qui lacrymis id suis impetrent. Et cheu! vnus morulæ spatio quantæ res interuertuntur? antequam ille de vite surculum putaret, mors vitam isti amputat, neque hîc te iuuat istud, *non putabam*: putare enim debueras: hinc illæ lacrymæ; illius sum interfector, reus mortis. Quid fiet, si qui ad baptizandos infantes, aut absoluendos infirmos vocati, hærent non in vineâ, sed tabernâ vinariâ; tergiuersarentur, cunctarentur, procrastinarent? mortuum fortè reuocare non poterunt ab inferis; sed sequi possunt: non fit, inquis: sed si fieret?

C A P V T VI.

Sic cultus Diuini studiosus.
NVM:

NVM: I.

*Hoc studium ad Parochos maximè
pertinet.*

Pietas, siue Religio^T virtutibus
Theologicis proxima, Moralium
facile princeps, veri Numinis cultum
respicit, & ritè procurat. Est quidem
ea virtus (vt sunt quæque cuiq; ætati
suæ) propria Adolescentiæ: sed ta-
men in adolescentibus in flosculos fe-
rè tantùm se induit, fructus necdum
profert, saltem decoctos; crescente
ætate crescere, roborari, & ad matu-
ritatem perducì debet: debet autem
maximè in iis, qui rerum sacrarum,
& animarum curam sibi propriam su-
munt: hi enim sancta sanctè tractare,
& religionem procurare tenentur ex
officio: atq; ad hoc munus, sacris
sunt ordinibus initiati. Itaq; sacrile-
gium erit, si perfunctoriè, si oscitan-
ter, & neglectim, si impiè res Diuinas
attrectent.

NVM:

NVM: II.

*Quibus rebus in se ipsis pietatem ex-
colere debeant.*

Multa circa Religionis munia
præscribenda essent, quæ pau-
cis complectar: ne longius excurram.
Primum tu te ipsum ad pietatem ex-
erce, manè sub auroram, priusquam
te cura gregis, & negotia auocent,
tecum, & cum Deo age, & ad consue-
tas precatiunculas meditatiuncula-
rerum Diuinarum paucillum tempo-
ris tribue: compendium istud diei e-
rit, non dispendium: materiam medi-
tandi in dies singulos abundè suppe-
ditabit summarium meditationum.
Ludouici de Ponte, aut Busæi conscri-
ptus de eo argumento libellus.

Vesperis ad reliquas preces conce-
de aliquid examini conscientiæ, &
diei exactæ rationē accuratè à te exi-
ge, præsertim circa defectus in curâ
pastorali commissos, & ex certâ for-
mulâ

mulâ actum amoris Dei super omnia,
& perfectæ contritionis elice: iuuat
id plurimum contra repentinos no-
ctium & mortium casus.

Nocturnum, diurnumq; Officium,
quia quotidianum pensum est, & offi-
cium tuum, exactè persolue: multum
in eo recitando peccatur, si nimis
properanter, si detruncando, vel men-
te alienâ, si indecenti corporis situ,
aut loco, aut tempore: si non inte-
grè: quo in genere maximè cau-
endum, ne ex culpâ partem notabilem
negligas: periculum autem maius
est, cum itinera longiora suscipiuntur,
dum conuiuuiis indulgetur, dum nego-
tia, quæ temporis multum decerpunt,
actitantur: ideo Parochis occupatio-
ribus consultius erit, si impedimenta
præuideant (& ferè inopinatò pluri-
ma accidunt) vt, quod licet, vel pri-
die ad vesperum, matutinum & lau-
des recitent, vel sequenti die maturè
ante omnia maiorem Officii Diuini
par-

par-

partem, aut totum exsoluant, si postea se impediendos aduertant. Sacram Confessione non dico labes, quod magis necessarium est, sed etiam labeculas, quod consilii est, saepe expia, quò purior sacrifices. Sacerdotes Moisaici sacra tractaturi, quotidie lauabant: quam in rem prostabat vas æneum ex mulierum speculis: ut curiosè vel minimas labeculas inspicerent, eluerentque: quàm æquius est te facere, qui diuiniora tractas? Audi Augustinum in Psal: 99. *Semper consistere, quia semper habes, quod confitearis: difficile enim est in hac vitâ, ut sic homo mundetur, ut nihil inueniatur in eo, quod reprehendatur.* Vide pro exemplo Elephantem:

*Quotidie surgens viuo se perluit amne.
Ut solis radios orientis purus adoret.*

N V M: III.

Ministeria sacra ritè peragenda.

Nunc

Nunc ad ministeria sacra attendamus. Obeunda tibi illa sunt: animum recollige, quæ agenda erunt, reuerener, exactè, & ritè pertracta: Quæ voce promenda, distinctè, & cum pietatis sensu pronuntientur, præsertim in Sacrificio, & administratione Sacramentorum: id postulat rerum ipsarum dignitas, & ædificatio præsentium, qui offenduntur alioqui, si irreligiosè vident peragi Sacra à Sacerdotibus, neq; credunt res sacras esse, quæ indignè à ministris tractantur. Cauendum tamen, ne nimiâ religione quid in hoc genere pecces: vt si affectes modulatam, aut nimiùm compositam pronuntiationem, si gestiunculis quasi Comicum agas, si longâ cunctatione, fastidium, & nauseam aliis crees: moderatio enim etiam in Sacris adhibenda.

NVM: IV.

Decor, & decorum in templo.

Porro

Porrò ædem sacram subeamus: hic enim locus præcipuè religioni, & cultui Diuino sacer est; Deus non tantùm intentos habet oculos, & aures in locum istum: sed Christus ipse in Eucharistiâ præsens est, assistuntq; è cœlesti curiâ Angelicæ mentes supremo suo, tuòq; Principi: quare tibi sacrorum ministro incumbit: vt templo, quam basilicam, id est, regiam Græci vocant, accurentur, quæ ad ipsius dignitatem, splendorémque spectant: quo in genere multa tibi præscribuntur: vt templi sarta tecta feruentur, parietes, & pauimentum ab araneorum telis, & sordibus expurgentur, & si fieri potest, niteant: altaria integra sint, & decenter ornata. religiosè, quâ decet reuerentiâ Venerabile Sacramentum, & Sacram Chrisma, Aqua baptismalis, Oleúmque infirmorum suis locis asseruentur; sacra supellex, vasa, præsertim quæ altari, & sacrificio consecrantur, si

non

non splendeat, saltē mūda sint; vestes de-
niq; Sacerdotales pure, neque obsolete.

In templis nostris aurum, argen-
tum, gemmæ, tapetia pretiosa, & exi-
miæ artis; ornamenta verò æquè pre-
tio atq; arte exquisita; Attalicæ de-
niq; opes decerent sanè magis, quàm
in aulis Principum, Regum, Cæsarum:
sed à te Neo-parocho summa non
exigo: istud velim; vt curare saltem
decorem illum velis, quem in Nepo-
tiano laudat Hieronymus: Erat, ait,
sollicitus, si niterent altaria, si parie-
tes absq; fuligine, si pauimenta tersa,
si sacrarium mundum, si vasa luculen-
ta, & in omnes cæremonias pia sollici-
tudo disposita. Possumus & de illo
dicere, qui basilicam Ecclesiæ, & Mar-
tyrii conciliabula diuersis floribus, &
arborum comis, vitiúm; pampinis
adumbrârît: vt quidquid placeret in
Ecclesiâ tam dispositione, quàm visu,
Presbyteri studium, & laborem testa-
retur: ita ille.

Verùm

Verùm lacrymas hìc mihi erum-
pere sentio, siue doloris, & pudoris,
propter prophanatam rerum sacrarum
tractationem; siue iustæ indignatio-
nis (habet enim etiã ira suas lacry-
mas, cùm se vlcisci non potest) ob
nonnullorum propè, etiã mihi ocu-
lato testi perspectam, in rerum Diui-
narum violatione impietatem. Ali-
cubi, ruri præsertim, tecta perpluunt,
parietes non modò aranearum telis
obtenduntur, sed squalent, & prope-
modum imbre pluuio suffodiuntur,
denudantur altaria, aut vix vili linteo
obteguntur; pauimenta luto opplen-
tur, Sacerdotum vestes aut fædè de-
tritæ visuntur, aut lacerae; corporalia,
purificatoria, patenæ, calices, quæ
Christi Corpus & Sanguinem vel
continent, vel contingunt, inexpian-
do scelere, non sordescunt modò, sed
nonnunquam sordent. Pudet dicere,
& narrare horreo: interim domus Pa-
storis, non tuguria, & nonnullorum
oppi-

Oppidanorum etiam viles casæ, cum
 nundinæ, aut conuiuialia festa aguntur,
 nitent, mensæ splendent, supellex re-
 nidet, Dominus pagi, aut arcis bibit
 argento, si non auro, & gemmeis con-
 chis; certè è splendido vitro, aut chry-
 stallino cyatho, adhibentur strophiola
 ad nares, & manus detergendas; in-
 mensis mappæ, & mantilia maioris
 operæ atque sumptûs, quàm quæ ser-
 uiunt templo, & altaribus: fleret Da-
 uid rex, si viueret, atq; ista spectaret,
 qui olim, quando de templo veteris
 legis, sacrificiis, ac ritibus ædificando
 cum Nathan agebat: *Vidēsne, inquit,
 quòd ego habitem in domo cedrinâ, & ar-
 ca Domini posita sit in medio pellium?* Iam
 quid si Aggæus Propheta nostra spe-
 ctaret: nonne æquiùs, quàm in Iudæos
 excandesceret? *Nunquid tempus vobis
 est, ut habitetis in domibus laqueatis, &
 domus ista deserta? Domus mea deserta,
 & vos festinatis unusquisq; in domũ suã:
 propter hoc prohibiti sunt vobis cæli: ut da-*

vent rorem, & terra germen suum. O do-
 lor ! nam nostrum hîc vlcus impacto
 vngue tangitur : qui studiosius inda-
 gant causas calamitatum, quas hære-
 ses, & per illas bella funestissima iam
 tot annis in Europam inuexere : ob-
 seruant malorum initia à templorum,
 rerumq; sacrarum incuriâ, & sacrile-
 go neglectu cœpisse, easq; pœnas, quæ
 secutæ sunt, diuinitus inmissas fuisse,
 ob prophanatam templorum, altari-
 umq; religionem : quæ res animos in-
 cessit, atq; impulit eorum, qui cum
 hæreseon impietatem profligare la-
 borarent, pulsamq; pressamq; religio-
 nem reuocare vellent, eò studia sua
 verterunt, vt suis redderetur templis,
 rebusq; sacris honos, ornatus, decor.
 Huc & tu, mi Neo-paroche, studium
 conuertes, Salomonis, Daudis, Con-
 stantini, aliorumque, quibus ea cura
 cordi fuit, exemplo : vt, cum oras,
 ex corde proferre possis illud Regii
 Psalmistæ, *Domine, dilexi decorem do-*
minis

